

Příběh Antonína Berecky narozeného v roce 1873

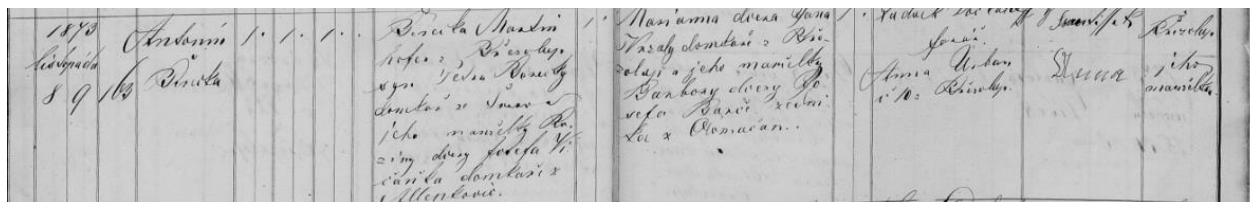
1. Úvod

Tento článek je dalším v seriálu vzpomínání na mé předky v přímé linii rodu Berecka. Navazuje na povídání v Březolupském zpravodaji z června 2021 o mém prapradědovi Martinovi (*1849). Tentokrát je o mém pradědovi Antonínovi, jehož osud byl na konci života velmi tragický.

2. Dětství a mládí

Pro připomenutí uvádím, že jeho rodiče měli svatbu dne 3. září 1872 v březolupském kostele, ženichem byl Martin Berecka (*1849) ze Šarova č. 34 a nevěstou Mariana Vrzalová (*1845) z Březolup č. 6.

Antonín Berecka se narodil dne 8. 11. 1873 v domě č. 163 v části Žleby u příbuzných jeho matky, porodní bábou byla Anna Urbanová z č. 10. Pokřtěn byl již 9. 11. a za kmotry mu byli František Hubáček čtvrtník z Březolup č. 16 a jeho žena Anna. Stejní kmotři pak byli i u křtu všech jeho vlastních i nevlastních sourozenců.

Zápis v matrice o narození Antonína Berecky v roce 1873

Poté se rodina přestěhovala do pronajatého domu č. 96 v části Drahy, kde se roku 1877 narodil jeho bratr František, který však zemřel již po čtyřech dnech. Další sourozence již neměli a v tomto domě zemřela v říjnu roku 1884 i Antonínova matka Mariana, kterou tak ztratil již ve svých necelých jedenácti letech.

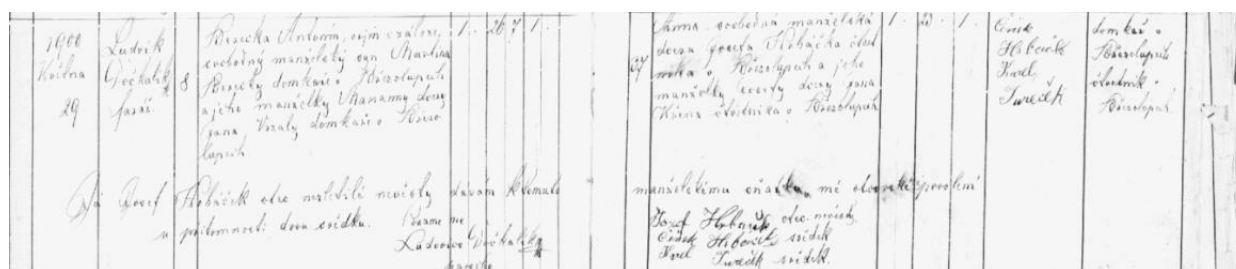
Otec se již v únoru 1885 podruhé oženil s Apolenou Hastíkovou z Březolup. Důvody brzké svatby po úmrtí předchozí ženy, tehdy obvyklé a časté, jsem popsal v minulém článku. Nejdříve žili v rodném domě druhé ženy č. 35 v části Velká Ulička, a poté v domě č. 8 v části Kopec. Zde se postupně narodili nevlastní sourozenci Antonína, kterým však osud nedopřál dlouhého života. Sestry Mariana (*1887, +1889), Barbora (*1888, +1889) a bratr Jan (*1889, +1890). Teprve pak se narodili sourozenci šťastnější, kteří se dožili dospělosti. Nejdříve Anna (*1890), pak František (*1893), Antonie (*1898) a jako poslední bratr Josef (*1900), který byl o 27 let mladší než Antonín.

Otec i matka Antonína se narodili svým rodičům v pozdějších věku. Konkrétně Martin až ve věku 42 let otce a 30 matky, a Mariana ve věku 33 let otce i matky. Z tohoto důvodu se žádný z prarodičů nedožil narození Antonína roku 1873. Nejdříve zemřela již roku 1853 v Halenkovicích jeho stařenka Rozina Berecková, poté roku 1868 v Šarovech i staříček Petr Berecka. Následovala roku 1871 v Březolupech babička Barbora Vrzalová a nakonec devět měsíců před jeho narozením zemřel v Březolupech i druhý děda Jan Vrzal.

Z výše uvedených důvodů nezažil Antonín žádného svého praprarodiče. Je však zajímavé, že každá ze čtyř rodin bydlela v jiné vesnici. Rod Berecka na Šarovech, členové rodu Vičánek pak v Halenkovicích. Rod Vrzal byl už v té době v Březolupech, ale jenom o generaci dříve se nacházel v jihomoravském Podivíně nedaleko Břeclavi. A nakonec rod Barša bydlel až v dalekých Olomučanech u Blanska. Tak docela pestrý byl rodový původ mého pradědy Antonína Berecky.

3. Nepříliš dlouhá doba dospělosti

Dne 25. května 1900 se Antonín oženil v březolupském kostele Nanebevzetí Panna Marie s Annou, dcerou Josefa Hrbáčka z Březolup č. 37, která se narodila 16. 10. 1877. Oddávajícím byl, stejně jako u jeho otce, farář Ludvík Dočkalík. Ženich měl přes 26 let, ale nevěsta jen 23 roků a nebyla plnoletá, a proto musel dát souhlas se sňatkem její otec. Svědky byli Vincenc (v matrice uveden jako Čeněk) Hrbáček domkař z č. 37 (nevlastní strýc nevěsty) a Karel Tureček čtvrtník z č. 71. Rod Hrbáček je původně ze Zlína, prapraděda nevěsty Anny Hrbáčková Antonín byl ševcem. Přistěhoval se do Březolup okolo roku 1782 ze Zlína, kde se roku 1749 narodil. Tento člověk je „praotcem“ všech Hrbáčků v Březolupech.

Zápis z matriky o svatbě Antonína Berecký roku 1900

Nejdříve bydleli v domě č. 37 v části Velká Ulička v rodném domě manželky, kde se jim 28. 4. 1901 narodil syn Karel, můj děda. Poté se přestěhovali do domu č. 123 v části Močidla, kde dříve bydleli Vajdíkoví. Jako poslední zde zemřeli krátce po sobě v roce 1901 Maria dne 11.4. a pak její manžel Šebestián dne 15.7, který spáchal podle matriky sebevraždu oběšením. Tady se pak manželům Bereckým narodili ještě další tři děti. Jako druhý dne 16. 5. 1904 syn Jan (v matrice uveden jako Jan Nepomucký), pak následovala 1. 4. 1907 dcera Josefa a nakonec přišel na svět 29. 9. 1912 nejmladší syn Josef.

Za kmotry Karlovi byli Karel Tureček, po němž má pravděpodobně jméno, a jeho žena Marie. Janovi pak byly kmotry František Hubáček a Marie již vdova po Karlu Turečkovi. Josefě i Josefovi pak byly za kmotry Josef Vajdík se ženou Josefou, roz. Hubáčkovou, po nichž mají pravděpodobně zase jména oni dva. Jak je vidět rodinné a přátelské vazby se dříve asi udržovali těsněji než dnes. Porodní bábou v případě Karla byla Barbora Bílková z Nedachlebic, u dalších tří dětí to už byla jedna z nejznámějších porodních bab v Březolupech Filomena Hubáčková z č. 100.

Podle sčítacího operátu ze sčítání lidu roku 1910, které proběhlo dne 10.1.1911 bydlel na č. 123 v Březolupech Antonín se ženou a jejich tři dětmi. Antonín má u svého jména uvedeno, že je pacholkem na panském dvoře. Stejný údaj je uveden ve formuláři i pro rok 1900. Při hospodářství měli 1 jalovici, 1 krávu, 1 podsvinče a 6 slepic, takže takové průměrné menší hospodářství.

4. Konec života v daleké Itálii

Antonín musel, stejně jako jiní členové domobrany, narukovat již počátek I. světové války, V době jejího začátku, tj. 28.7.1914 mu bylo již téměř 42 let. Stejně jako jeho vrstevníci doufal, původně, že do války již vzhledem k věku nepůjde, ale osud tomu chtěl jinak. Podle ne zcela uvěřených informací narukoval roku 1915, na přelomu let 1916-17 se po zranění doléčil v domácí péči a pak odjel na italskou frontu. Nevím přesně, na kterých frontách bojoval, ale podařilo se mě zjistit přesné datum, příčinu a místo jeho smrti.

Na základě mé žádosti na Vojenský ústřední archív mě byla zaslána kopie úmrtní matriky Domobraneckého pěšího pluku č. 25, u něhož sloužil. Na straně 105 je uvedeno následující: 1. datum úmrtí - 23. listopadu 1917, místo - Monte Meletta u Gallio v Itálii. 2. vojín 11. setniny. 3. Antonín Berecka. 4. Březolupy, okres Uh. Hradiště na Moravě. 5. narozen 1873, ženatý, rolník. 6. příčina

smrti - střelná rána do hlavy. 7. datum pohřbu - 9.12.1917, místo - společný hrob 200 kroků severozápadně výšiny 1736 Meletta. 8. zapsal - Alois Tylínek, polní kurát.

1	2	3	4	5	6	7	8
Domač. př. p. 25.	1917 1. křížová světová válka severozápadně výšiny 1736 Meletta př. p. 25. př. p. 25.	Moč. vojáči		Antonín Berečka	Březolupy př. p. 25. př. p. 25. př. p. 25. př. p. 25.	Střelná rána do hlavy; zle umrtvitel. poranění.	1917 př. p. 25. př. p. 25. př. p. 25. př. p. 25.

Zápis z vojenské matriky o smrti Antonína Berecky v roce 1917

Byť je jeho smrt velmi smutná, uklidňuje mě aspoň to, že byla asi velmi rychlá. Mnoho vojáků této války zemřelo v bolestech, nebo na různé nemoci. Antonín tak zemřel jako velmi mladý 15 dnů po svém 43. narozeninách. Doma zanechal ženu a čtyři děti ve věku 16, 13, 10 a 5 let. Takových tragédií bylo v této době však bohužel nejen v naší dědině velmi mnoho.

Památník obětem velké války z let 1914-18 byl v Březolupech vztyčen u východního nároží kostela až roku 1927, tj. celých devět let po konci války a v jiných obcích tomu nebylo jinak. Celkem se mě podařilo v různých pramenech dopátrat 46 padlých mužů z naší obce. Na památníku je uvedeno o tři jména méně. Někteří z nich mají na obelisku, který tvoří jeho horní část i svoji fotku, jiní ne. Můj praděda Antonín patří do druhé skupiny, a proto jsem dlouho ani nevěděl, jak přesně vypadal.

Teprve poměrně nedávno jsem získal od své sestřenice Dany Dýškové, rozené Vackové, jeho fotografii ve vojenském stejnokroji. Vzhledem k výše uvedeným údajům o jeho smrti to byla pravděpodobně jedna z jeho posledních fotografií.

Jeho žena Anna, ovdovělá ve svých 40 letech, se již znovu neprovdala a sama se starala o rodinu. Zemřela v úctyhodném věku nedožitých 90 let dne 20.1.1967 v 15:30 hodin na č. 123. Jde o původní dům tohoto čísla, který stál za školou a byl v 90. letech 20. století zbořen. V domě, který se se svým mužem společně pořídili, a kterého v něm přežila o dlouhých téměř 50 let.

Nejstarší syn Karel (*1901) v dospělosti bydlel se svojí rodinou v rodném domě své ženy č. 158 v části Močidla. Oženil se roku 1925 s Františkou Tomáščíkovou (*1903, +1986). Měli spolu dceru Ludmilu (*1925, + 2014), provdanou za Josefa Vacka a mého otce Stanislava (*1931, +2000). Můj děda Karel zemřel roku 1986 na č.158, i když byl nejstarším potomkem přežil své rodiče i všechny své mladší sourozence.

Druhorozený syn Jan (*1904) žil v dospělosti na č. 351 v části Včelínky. Oženil se roku 1930 s Marií Hubáčkovou (*1907, +1958) z č. 243. Měli spolu taky dvě děti. Nejdříve dceru Annu (*1931, +2014), která měla za muže Miroslava Bezůška. Poté syna Jaroslava (*1935, +1973), který se oženil s Vlastimilou Křůmalovou. Jan zemřel roku 1969 na č. 351.

Oba dva mají do dnešního dne v Březolupech mužské potomky, každá větev po jedné rodině a tak rod Berečka v „Antonínově“ větvi pokračuje.

Jediná dcera Josefa (*1907) zůstala v rodném domě č. 123 se svojí ovdovělou matkou. Roku 1928 se oženila s Františkem Hanáčkem z č. 97 (*1907, +1984). Měli jednoho syny Františka (*1928, +????) a Antonína (*1930, +1998). Josefa zemřela rok před smrtí své matky L.P. 1966 na č.123.

Nejmladší syn Josef (*1912) se přizemnil do Bílovic, když si vzal roku 1936 za ženu Marii Močičkovou (*1913, +1976) z č. 57. Byl to první pokus rodu Berečka o osídlení této sousední vesnice, bohužel

neúspěšný. Měli spolu totiž postupně tři dcery. Nejdříve Miladu (*1937), která se oženila s Bedřichem Roeschem. Poté Libuši (*1940), která pojala za chotě Karla Lysoňka a nejmladší Marii (*1950), jejímž mužem se stal František Šobáň. Všechny tyto dámy stále žijí. Josef zemřel roku 1972 v Bílovicích na č.269.

A téměř na závěr ještě jedna zajímavost. Za dobu mého bádání po předcích rodu Berecka jsem prozatím zjistil 152 rodin. A to od konce 17. století do současnosti. Antonína, který se dožil dospělosti a založil rodinu, jsem našel jenom jednoho, mého praděda, o němž byl tento článek.

fotka Antonína Berecky z let 1914 až 1917

Na konci vyprávění uvedu ještě jeden můj osobní závazek. Tím je pokusit se najít místo hrobu pradědy Antonína v Itálii a zapálit na něm aspoň jednu svíčku. Zatím tak činím u výše uvedeného našeho památníku. Gallio je vesnička nedaleko města Vicenza v regionu Benátsko, ale na přístupných mapách se mě nepodařilo najít horu Monte Meletta. Doufám, že se tam jednou, třeba i se svojí rodinou vypravíme, a uctíme památku našeho předka.

5. Závěr

Tolik moje vyprávění o dalším z mých předků. Bez něho, stejně jako bez všech dalších z tzv. vývodu předků, bych tady nebyl. Proto je na místě si na ně občas zavzpomínat, třeba na rodinných setkáních a zcela určitě je nutné o nich povídat svým dětem. Protože to je naše minulost a bez ní by nebyla ani žádná naše budoucnost.

Pokud jsem tímto článkem někoho inspiroval k tomu, že by chtěl začít pátrat po svých předcích, napište mě na e-mail: radek.berecka@seznam.cz. Rád mu poradím.

Zpracoval Radek Berecka z Březolup č. 123, kronikář rodu BERECKA dne 2. 2. 2022.